

TALE

Samråd E om kemi, arbejdsmiljø og SKY-Light i Varde (30/8)

30-08-2019

J.nr. 2019 - 4737

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål E, stillet af Christian Juhl (Ø)

Vil ministeren kommentere artiklen »Giftig kemi smadrer lungerne hos ansatte på jysk fabrik« bragt i Fagbladet 3F den 21. juni 2019, hvor det fremgår, at en række medarbejdere på SKY-light i Varde har fået alvorlige lungesygdomme efter at have arbejdet med det giftige stof PMDA? I besvarelsen bedes ministeren ligeledes besvare følgende spørgsmål:

- A. Hvordan vurderer ministeren forløbet beskrevet i artiklen, og de alvorlige brud på arbejdsmiljøloven, der beskrives?*
- B. Hvilke initiativer burde virksomheden have taget for at forebygge arbejdsulykker/arbejdsskaderne?*
- C. Hvordan vil ministeren fremadrettet sikre, at det kemiske arbejdsmiljø og arbejdsmiljøloven forbedres både generelt og på den pågældende virksomhed?*

Indledning

- Tak til spørgeren for at indkalde til dette samråd. Et samråd der giver os mulighed for at drøfte et område, som er vigtigt, og som jeg ved med rette optager udvalget: Nemlig, hvordan vi bedst muligt sikrer, at de danske lønmodtagere, der knokler hver dag, ikke udsættes for farlig kemi.
- Her står vi helt konkret med en ulykkelig sag, hvor en række medarbejdere er blevet syge efter udsættelsen for farlig kemi.
- Det er uacceptabelt, at man bliver syg af at gå på arbejde.

- Det er sådan, at det er virksomhederne, der har ansvaret for, at arbejdsmiljøreglerne overholdes, og for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for deres medarbejdere. Det ligger mig og hele regeringen på sinde, at lønmodtagere i Danmark kan gå trygge på arbejde.
- Det følger også af reglerne, at hvis Arbejdstilsynet konstaterer, at virksomheder ikke overholder reglerne, vil de blive mødt af reaktioner fra Arbejdstilsynet.
- På Sky-Light har Arbejdstilsynet over en årrække besøgt virksomheden gentagne gange uden at finde de forhold i arbejdsmiljøet, der har gjort medarbejderne syge.
- Det rejser selvfølgelig spørgsmålet, om Arbejdstilsynets indsats er god nok til at finde arbejdsmiljøproblemerne ude på arbejdspladserne.
- Min holdning er klar: Et godt og velfungerende arbejdstilsyn er en afgørende forudsætning for et sundt og sikkert arbejdsmiljø i Danmark. Med den nye arbejdsmiljøaftale, der styrker Arbejdstilsynet og sætter fokus på kemi, er vi på rette spor.

- Men denne alvorlige sag er for mig et tegn på, at der er behov for en yderligere styrkelse af det kemiske arbejdsmiljø.
- Kemi har været underprioriteret i alt for mange år – og det vil jeg gerne være med til at ændre. Det skylder vi de danskere, der arbejder med farlige kemiske stoffer hver dag.
- Hvordan vi i fællesskab kan sikre en bedre beskyttelse af lønmodtagerne, vil jeg komme ind på i den sidste del af min samrådsbesvarelse

Forløbet i sagen (spørgsmål A)

- Lad mig først kort skitsere forløbet i denne ulykkelige sag ud fra Arbejdstilsynets oplysninger.
- Virksomheden har i perioden 2009-2017, brugt stoffet, PMDA, som udgør en risiko for udvikling af allergiske reaktioner, hvis ikke man bruger den nødvendige beskyttelse så som ventilation og personlige værnemidler.
- Flere af virksomhedens ansatte er ulykkeligvis blevet syge og har fået anerkendt en arbejdsskade.
- Jeg har fået oplyst, at Arbejdstilsynet løbende har ført tilsyn med Sky-Light. Fra 2008-2019 har

Arbejdstilsynet været på 25 tilsynsbesøg på virksomheden og truffet 27 afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne.

- Arbejdstilsynet oplyser, at de ikke har konstateret overtrædelse af reglerne om anvendelse af stoffer og materialer i forbindelse med arbejdet med stoffet PMDA. Derfor har Arbejdstilsynet ikke haft grundlag for at give påbud om det. Der har i forhold til stoffet alene været grundlag for en afgørelse om en formel overtrædelse.
- Siden 2016 har Arbejdstilsynet bl.a. på baggrund af klager og henvendelser haft særligt fokus på det kemiske arbejdsmiljø på virksomheden.
- Arbejdstilsynet gennemførte i oktober 2016 et tilsyn på Sky-Light, der affødte et påbud om, at virksomheden skulle revidere sin arbejdspladsbrugsanvisning i relation til anvendelsen af PMDA.
- Og i september 2017 sendte 3F i Varde en åben klage til Arbejdstilsynet og virksomheden. Den klage gav anledning til endnu et besøg fra Arbejdstilsynet.
- Her vil jeg gerne bruge lejligheden til at kvittere for, at 3F tager kontakt til Arbejdstilsynet, når

der er mistanke om problemer med arbejdsmiljøet.

- Det er uhyre vigtigt, at Arbejdstilsynet tager klager fra medarbejdere og fagbevægelsen alvorligt. Det er en ressource at høre fra dem, der rent faktisk har berøring med det farlige arbejde.
- I oktober 2017 oplyste virksomheden til Arbejdstilsynet, at den havde valgt at udfase brugen af PMDA.
- Jeg kan også oplyse, at Arbejdstilsynet har afholdt møde med Sky-Light den 15. august for at drøfte de forholdsregler, som Sky-Light har taget for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø på virksomheden. Jeg synes, det er positivt, at Arbejdstilsynet går i dialog med virksomhederne for at forebygge, at lignende sager gentager sig.
- Jeg har også takket ja til den invitation, som udvalget også har fået, til at besøge virksomheden. Jeg ser frem til at tale med de berørte medarbejdere i produktionen og med virksomhedens ledelse.

Hvad burde Sky-Light have gjort spm. B)

- Spørgeren til dagens samråd vil vide, hvad jeg mener, Sky-Light skulle have taget af initiativer for at forebygge arbejdsskaderne.

- Nu er jeg ikke professionel arbejdsmiljørådgiver eller ekspert i kemi. Jeg skal heller ikke sidde her på et samråd og fælde dom over en konkret virksomhed.
- For Sky-Light som for alle andre virksomheder, som arbejder med farlige kemiske stoffer og materialer, gælder der skrappe regler og en række forholdsregler som skal tages.
- Arbejde med farlige stoffer og materialer skal planlægges, tilrettelægges og udføres, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Og der er et krav om, at unødigt påvirkning fra stoffer og materialer skal undgås eller nedbringes så meget, som det er teknisk rimeligt.
- Arbejdsgiveren har derfor pligt til at foretage en kemisk risikovurdering, som en del af virksomhedens arbejdspladsvurdering (APV). Virksomheden skal i sin kemiske risikovurdering vurdere, om det er muligt at erstatte et stof, materiale, arbejdsproces eller -metode med noget ufarligt eller mindre farligt.
- Hvis det ikke er teknisk muligt at foretage en erstatning, skal virksomheden finde ud af, hvilke sikkerhedsforanstaltninger, der skal træffes for at beskytte ansatte mod udsættelse.

- Hvis der ved en arbejdsproces udvikles sundhedsskadelig luftforurening er der fx krav om, at forureningen fjernes ved kilden ved brug af punktudsugning. Afhængig af punktudsugningens effektivitet kan det være nødvendigt at supplere med åndedrætsværn.
- Herudover er der krav om, at de ansatte skal oplæres og instrueres i det arbejde, de forventes at udføre.

Om initiativer (spørgsmål C)

- Sky-Light er en ulykkelig sag, og jeg føler med de ansatte, som er blevet syge. Og jeg kan ikke understrege nok, at det er den enkelte arbejdsgivers ansvar at sikre, at ansatte ikke udsættes for farlig kemi.
- Man skal under ingen omstændigheder blive syg af at gå på arbejde. Derfor er det helt afgørende, at man forebygger arbejdsulykker, og at medarbejdere er beskyttet mod fx farlig kemi
- Mit ansvar er at sikre, at reglerne og rammerne er i orden. Og med den nye politiske arbejdsmiljøaftale fra april 2019, som vi er i gang med at udmønte, har vi i forligskredsen sat øget fokus på det kemiske arbejdsmiljø.

- Jeg er derfor også glad for, at et bredt flertal tilføjer 460 millioner kroner til Arbejdstilsynet. Men Arbejds miljøaftalen er kun første skridt mod et bedre arbejdsmiljø - regeringen stopper ikke her.
- Det er regeringens ambition at afsætte endnu flere penge til Arbejdstilsynet, så vi i højere grad undgår ulykker og skader, blandt andet på grund af arbejde med farlig kemi.
- Arbejds miljøaftalen indebærer også, at der prioriteres 10 mio. kr. årligt i 2020-22 til forskning i kemi, og at Arbejdstilsynets indsats i højere grad skal inddrage ny viden om kemi.
- Forskning og viden skal i højere grad i spil på arbejdspladserne. Derfor vil jeg bede NFA og Arbejdstilsynet om at blive endnu bedre til at sikre, at forskning og viden om farlig kemi kan anvendes og komme til gavn for lønmodtagerne.
- Det betyder bl.a., at vi skal kigge på, om der er behov for mere viden om udbredelsen af kemi på arbejdsmarkedet, hvordan det påvirker udsattes helbred, og hvordan vi kan forebygge sygdomme.
- Aftalen indebærer desuden en mere målrettet udvælgelse af virksomheder til tilsyn, der skal

gøre Arbejdstilsynet endnu bedre til at finde arbejdsmiljøproblemerne ude på de danske arbejdspladser. Det gælder også farlig kemi.

- Derfor håber jeg, at forligskredsen er enig med mig i, at kemi skal prioriteres i de styrkede brancherettede indsatser, der skal gennemføres som følge af arbejdsmiljøaftalen.
- Jeg er ikke i tvivl om, at det kemiske arbejdsmiljø har været underprioriteret alt for længe, og det skal der laves om på.
- Derfor er det også mit synspunkt, at det er tid til at få prioriteret kemi i de nationale mål for arbejdsmiljøet, der skal fastsættes i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Det ser jeg frem til at drøfte med forligskredsen.
- Tak for ordet.